

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
80 жылдығы және «Психология» бөлімі ашылуының
25 жылдығына арналған
**«ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ПСИХОЛОГИЯ:
ӨТКЕНІ, БҮГІНІ, БОЛАШАҒЫ»**
тақырыбындағы Халықаралық ғылыми-практикалық
конференциясының
МАТЕРИАЛДАРЫ

МАТЕРИАЛЫ

Международной научно-практической конференции
**«ПСИХОЛОГИЯ В КАЗАХСТАНЕ:
ПРОШЛОЕ, НАСТОЯЩЕЕ, БУДУЩЕЕ»**,
посвященной 80-летию Казахского национального
университета аль-Фараби и 25-летию открытия отделения
психологии

MATERIALS

International Research and Practical Conference
**“PSYCHOLOGY IN KAZAKHSTAN:
PAST, NOWADAYS AND FUTURE”**
Dedicated to 25th Anniversary of Foundation of “Psychology”
Department and to 80th Anniversary of Al-Farabi Kazakh
National University

1 том

Алматы
21 желтоқсан 2013ж.

УДК 159.9
ББК 88
Ә 49

Төраға:
Мұтанов Г.М., техника ғылымдарының докторы, профессор, академик, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ ректоры

Төраға орынбасарлары:
Бүркітбаев М.М., химия ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ бірінші проректоры
Рамазанов Т.С., физика-математика ғылымдарының докторы, профессор әл-Фараби атындағы ҚазҰУ ғылыми-инновациялық жұмыс жөніндегі проректоры
Ахмед-Заки Д.Ж., техника ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу жұмысы жөніндегі проректоры
Жаманбалаева Ш.Е., әлеуметтану ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ әлеуметтік даму жөніндегі проректоры
Масалимова А.Р., философия ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ философия және саясаттану факультетінің деканы
Қылышбаева Б.Н., әлеуметтану ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ философия және саясаттану факультеті деканының ғылыми-инновациялық жұмыс және халықаралық ынтымақтастық жөніндегі орынбасары
Қалымбетова Э.К., психология ғылымдарының кандидаты, доцент, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ философия және саясаттану факультеті жалпы және этникалық психология кафедрасының меңгерушісі

Ә 49 **Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің 80 жылдығы және «Психология» бөлімі ашылуының 25 жылдығына арналған «ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ПСИХОЛОГИЯ: ӨТКЕНІ, БҮГІНІ, БОЛАШАҒЫ» тақырыбындағы Халықар.ғыл.-практ. конф. материалдары = «ПСИХОЛОГИЯ В КАЗАХСТАНЕ: ПРОШЛОЕ, НАСТОЯЩЕЕ, БУДУЩЕЕ», посвященной 80-летию Казахского национального университета аль-Фараби и 25-летию открытия отделения психологии: материалы междунар. науч.-практ. конф. = Materials International Research and Practical Conference “PSYCHOLOGY IN KAZAKHSTAN: PAST, NOWADAYS AND FUTURE” Dedicated to 25th Anniversary of Foundation of “Psychology” Department and to 80th Anniversary of Al-Farabi Kazakh National University. Алматы, 2014.**

ISBN 978-601-7453-40-4
Т.1.-2014.-419 б.
ISBN 978-601-7453-41-1

УДК 159.9
ББК 88

Ұйымдастыру алқасының мүшелері:
Жарықбаев Қ.Б., педагогика ғылымдарының докторы, психология ғылымдарының докторы, жалпы және этникалық психология кафедрасының профессоры
Жұбаназарова Н.С., психол.ғ.к., жалпы және этникалық психология кафедрасының доценті, оқу-әдістемелік және тәрбие жұмысы жөніндегі кафедра меңгерушісінің орынбасары
Жолдасова М.К., жалпы және этникалық психология кафедрасының аға оқытушысы, PhD, ғылыми-инновациялық жұмыс және халықаралық ынтымақтастық жөніндегі кафедра меңгерушісінің орынбасары
Түркіпей-ұлы Ж. пед.ғ.к., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессоры
Жақыпов С.М., психол.ғ.д., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессоры
Ким А.М., психол.ғ.д., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессоры
Дүйсенбеков Д.Д., психол.ғ.д., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессор м.а.
Бердібаева С.К., психол.ғ.д., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессоры
Аймағанбетова О.Х., психол.ғ.д., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессоры
Ахтаева Н.С., психол.ғ.д., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессоры
Тоқсанбаева Н.К., психол.ғ.д., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессоры
Ташнинова Ф.С., психол.ғ.д., жалпы және этникалық психология кафедрасының профессор м.а.
Кабакова М.П., психол.ғ.к., жалпы және этникалық психология кафедрасының доценті
Құдайбергенова С.К., психол.ғ.к., жалпы және этникалық психология кафедрасының доценті м.а.
Құнанбаева М.Н., психол.ғ.к., жалпы және этникалық психология кафедрасының доценті м.а.
Файзуллина А.К. жалпы және этникалық психология кафедрасының аға оқытушысы
Салықова А.Т., жалпы және этникалық психология кафедрасының аға оқытушысы
Лиясова А.А., жалпы және этникалық психология кафедрасының аға оқытушысы

ISBN 978-601-7453-41-1 (т.1)
ISBN 978-601-7453-40-4 (общ.)

© ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ, 2014

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ
«ПСИХОЛОГИЯ В КАЗАХСТАНЕ: ПРОШЛОЕ, НАСТОЯЩЕЕ, БУДУЩЕЕ»

МАЗМУНЫ

Масалимова А.Р. СТАНОВЛЕНИЕ КАЗАХСТАНСКОЙ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ НАУКИ	8
Клюева А.И. МЕЖДУНАРОДНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО ПСИХОЛОГОВ КАЗАХСТАНА И ГЕРМАНИИ	9

1 СЕКЦИЯ. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ПСИХОЛОГИЯ ҒЫЛЫМЫ: ДЕРЕКТЕР МЕН ТҰЛҒАЛАР

СЕКЦИЯ 1. ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ НАУКА КАЗАХСТАНА В ЛИЦАХ И ФАКТАХ

Джакупов С.М., Жолдасова М.К., Толегенова А.А., Джакупов М.С. СТАНОВЛЕНИЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ НАУКИ В СУВЕРЕННОМ КАЗАХСТАНЕ	11
Дуйсенбеков Д.Д., Нурадинов А.С. К 25-ЛЕТИЮ ОТДЕЛЕНИЯ ПСИХОЛОГИИ КАЗАХСКОГО УНИВЕРСИТЕТА: СТАНОВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ СПЕЦИАЛЬНОСТИ	16
Тынышбаева А.А., Айкинбаева Г.К. КАФЕДРА ПСИХОЛОГИИ ЕВРАЗИЙСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО УНИВЕРСИТЕТА ИМЕНИ Л.Н. ГУМИЛЕВА: НАСТОЯЩЕЕ И БУДУЩЕЕ	22
Даулет Т.К. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ АЛҒАШҚЫ ЭТНОПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ЭТНОПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ІЛІМ-БІЛІМДЕРДІҢ ҚАЛЫПТАСУЫ	29
Сабинова Ж.Н., Хаменова Д.Қ. АДАМИ ҰЛЫ СЕЗІМ	32

2 СЕКЦИЯ. ҚАЗАҚСТАН ДАМУЫНЫҢ ЖАҢА СТРАТЕГИЯСЫ АЯСЫНДАҒЫ ЭТНОПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ФАКТОРЛАРДЫҢ РӨЛІ СЕКЦИЯ 2. РОЛЬ ЭТНОПСИХОЛОГИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ В СВЕТЕ НОВОЙ СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ КАЗАХСТАНА

Блок О.Г., Капбасова Г.Б., Кервалишвили Р. ИЗУЧЕНИЕ ОБРАЗА БУДУЩЕГО ГРУЗИН-ЭМИГРАНТОВ, ЖИВУЩИХ В КАЗАХСТАНЕ ...	38
Ахметова А., Есендикова Н., Байшукурова А.К. ЭТНОПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ В ФОРМИРОВАНИИ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО САМОСОЗНАНИЯ	45
Есімғалиева Ж.Б., Сабинова Ж.Н. ҚАЗАҚ ОТБАСЫНДАҒЫ ТӨРБИЕ ҮРДСІНІҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ	50
Жумарова С.Т., Нурадинов А.С. ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЭТНИЧЕСКОГО САМОСОЗНАНИЯ ЛИЧНОСТИ	54
Жұбанышова С., Кусанинова М., Дүйсенбеков Д.Д., Баймолдина Л.О. РЕПАТРИАНТТАРДЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ НЕГАТИВИЗМІН ЗЕРТТЕУ МҮМКІНДІКТЕРІ	58
Лиясова А.А., Жумадилова А.А., Тоқсанбаева Н.Б. ҚАЗІРГІ КЕЗДЕГІ ЭТНОПСИХОЛОГИЯНЫҢ ҚАРАСТЫРАТЫН МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖАЙЫНДА	61

старейшим университетом Германии, в 2009г. университет отметил свое 600-летие. Для психологов знаменательной фигурой в становлении и развитии психологии как самостоятельной науки является фигура В. Вундта, который в 1879 г. впервые в мире создал первую психологическую лабораторию именно в стенах Лейпцигского университета. На сегодняшний день участники программ повышения квалификации могут посетить музей В.Вундта и получить разнообразную научную информацию, накопленную немецкой школой экспериментальной психологии, основы которой заложил В. Вундт.

Активное сотрудничество осуществляется как в проведении совместных кросскультурных исследований, совместном ведении докторантов, проведении курсов повышения квалификации для психологов различных специализаций. В настоящее время перед нами стоят и нами одновременно осуществляются очень сложные задачи накопления совместного опыта сотрудничества для того, чтобы в ближайшем будущем систематизировать и расширить нашу совместную как научную, так и прикладную работу.

В будущем планируется расширение как научного, так и прикладного направлений развития нашего сотрудничества. В частности расширение числа совместных научных исследований, проведенных конференций, круглых столов и симпозиумов по различным направлениям психологического знания. Также одним из направлений работы в будущем станет работа по подготовке психотерапевтов международного уровня.

Заканчивая свое поздравительное обращение к участникам конференции, хотела бы пожелать плодотворной работы конференции в целом и новых творческих успехов и идей для нашей совместной международной работы.

**1 СЕКЦИЯ. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ПСИХОЛОГИЯ ҒЫЛЫМЫ:
ДЕРЕКТЕР МЕН ТҮЛҒАЛАР**

**СЕКЦИЯ 1. ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ НАУКА КАЗАХСТАНА
В ЛИЦАХ И ФАКТАХ**

**СТАНОВЛЕНИЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ НАУКИ
В СУВЕРЕННОМ КАЗАХСТАНЕ**

**Джакупов С.М.,
Жолдасова М.К.,
Толегенова А.А.,
Джакупов М.С.**

В работе представлено описание одного важного периода становления психологической науки в Казахстане на примере научно-исследовательской деятельности кафедры педагогической и этнической психологии факультета философии и политологии КазНУ им. аль-Фараби. Показан вклад кафедры в развитие педагогической и этнической психологии. Обосновано возникновение оригинального научного направления, синтезировавшего в себе решение проблем инновационных технологий обучения в процессе преодоления этнокультурно-обусловленных смысловых барьеров.

Ключевые слова: эффективность процесса обучения, совместно-диалогическая познавательная деятельность, рефлексивно-творческое мышление, этническая картина мира, смысловые барьеры, инновационные технологии обучения.

Ренессанс психологической науки в Казахстане начался с открытия отделения психологии в КазГУ им. С.М. Кирова в 1988 г. В последующие два года были созданы отделения психологии КазПИ им. Абая и КарГУ. В Карагандинском государственном университете впервые в мировой практике было открыто казахское отделение по подготовке профессиональных психологов. Как показало время, одним из важнейших этапов становления психологической науки в суверенном Казахстане явилось создание первого в истории Казахстана диссертационного совета по защите докторских диссертаций в КазНУ им. аль-Фараби в 2000 г.

Для этой цели на базе единственной тогда на отделении психологии кафедры психологии было организовано две специализированных кафедры: кафедра общей психологии и кафедра педагогической и этнической психологии. На каждой кафедре в то время работало по одному доктору психологических наук, которые возглавили работу этих кафедр и диссертационного совета. К моменту слияния этих кафедр по инициативе тогдашнего руководства университета в одну кафедру общей и этнической психологии в 2010 г., суммарное количество докторов наук, включая докторов PhD, перевалило за десяток.